

Сураи Қурайш

106-уми сураи Қуръон буда, дар Маккаи мукаррама нозил шуда,
аз 4 оят иборат аст.

Ин сура аз неъматҳои бузурги Аллоҳтаъоло, ки ба аҳли Макка насиб гардонидаст, сухан мекунад. Аҳолии атрофи Каъбаро асосан қабилаи Қурайш ташкил мекарду онҳо хизмати ҳоҷиёро адо мекарданд. Аҳли Макка, ки дар асл тоҷир буданд, ба тарафи Яман ва Шом барои тиҷорат сафар мекарданд. Ин сура дар хусуси сафарҳои онҳо ва аз ҷониби тамоми мардум соҳиби эҳтиром будани онҳо сухан мекунад. Инчунин ду неъмат бузурге, ки Худованд ба онҳо инъом намудааст: яке боигарии фароҳастӣ, дигаре эминӣ аз ҳар хавф, баён месозад.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Бисмиллаҳи-р-Раҳмани-р-Раҳим

*Оғоз мекунам ба номи Худованде ки беандоза меҳрубону
бениҳоят бораҳм аст.*

لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ

Ли ӯлафи қурайш. 1.

1. Барои улфат додани (қабилаи) Қурайш,

Яъне, қабилаи қурайш қабилаи писандида ва азиз буданд. Аллоҳтаъоло Пайғамбари охирини Худро аз он қабила интиҳоб намуд. Неъмат дигаре, ки Худованд ба онҳо арзонӣ дошт ин буд, ки онҳоро аз авлоди Иброҳими Ҳалилуллоҳ ба дунё овард ва аз дуъои бобаракати Он ҳазрат (а) ҷайзбор гардонид. Барои таъмини амнияти онҳо Асҳоби "фил"-ро зеру забар кард. Инчунин...

إِنَّ لَهُمْ رَحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ

Ўлафиҳим риҳлата-ш шитъи ва-с-сайф. 2.

**2. улфати онҳо (ин буд, ки) дар сафарҳои зимистона ва
тобистона (дар амон буданд),**

Худованд фармудааст, ки мо қурайшиёро дар сафар кардан барои тиҷорат дар зимистон ба шаҳри Яман, ки мамлакати гарму

сер аст ва дар тобистон ба шаҳри Шом, ки шодоб ва сарсабз аст, имтиёз додем. Онҳо дар ҳар диёре, ки мерафтанд, мардум ба онҳо бо дидаи эҳтиром менигаристанд. Онҳоро ҳамсояғони Ҳарам ва ходимони Байтуллоҳ медонистанд ва ба қону моли онҳо қабр намекарданд. Ҳама шунида буданд ва медонистанд, ки Худованд душмани қурайшиён (Абраҳа ва лашкари ӯ)-ро ба чӣ бало гирифтору несту нобуд сохт. Аз ин сабаб, дар дилҳои онҳо воҳима ҷой гирифта буд ва метарсиданд, ки ба ин қабила муомилаи нодуруст кунанд. Чун Худованд ба онҳо ин қадар неъматҳоро дод, акнун онҳо бояд чӣ кунанд? Оятҳои зер ба ин савол ҷавоб медиҳад:

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ

Фа-л яъбуду Рабба ҳаза-л-байт. 3.

3. нас, бояд, ки Парвардигори ин хонаро ибодат кунанд.

Онҳо бояд шукри ин неъматҳоро намоянду ба ибодати Худои ягона пардозанд. Хулоса, Худованд дар оятҳои 1 ва 2 неъматҳои Худро зикр намуда, дар ояти 3 фармуд, ки Худованди ин хонаро (Каъбаро) итоат кунед. Парвардигор шуморо (яъне қурайшиёнро) ба туфайли Каъба неъматҳои бузург дод. Чаро ба ӯ таъоло ибодат намекунед? Чаро Пайғамбари маҳбуби Вайро таъна мезанеду чаро гуфтаҳои Пайғамбар (с)-ро дурӯғ мепиндоред? Чаро бутҳои аз сангу чӯб сохтаи худро парастид мекунед? Бояд донед, ки ҳамаи ин амалҳои шумо ба ҷуз куфрони неъмат чизи дигаре нест.

Агар Худованди ҷалилу азимро барои чунин неъматҳояш шукргузор набошед ва бо дилу қон ибодати ӯро иҷро накунед, оқибат ба азоби саҳти илоҳӣ гирифтор мешавед. Ҳол он ки ӯ таъоло:...

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ

Ал-лазӣ атъамаҳум-м мин ҷуъи-в ва āманаҳум-м мин хаф. 4.

4. ӯ чунон Худовандест, ки онҳоро дар гуруснагӣ таъом дод ва онҳоро аз хавф эмин гардонид.

Худованд Зоти пок аст, ки қабилаи Қурайшро дар гуруснагии саҳте, ки пеш аз ин ду сафари тиҷоратии зимистонаву тобистона воқеъ шуда буданд, сер гардонид. Инчунин аз хавфе, ки онҳоро таҳдид мекард, яъне аз Абраҳа ва сипоҳи ӯ онҳоро эмин дошт. Ба

сабаби хонаи Худ, ки қурайшиён дар атрофи он зиндагӣ мекарданд, дар дили мардум нисбат ба ин қавм ҳисси эҳтиром гузошт, ки дар ҳама ҷой онҳоро ҳурмату эҳтиром намуда, гиромӣ медоштанд.

Танбеҳ: Дар кадом маконе, ки ба неъматҳои Худованд ношукрӣ шавад, гуруснагӣ ва хавф дар он ҷо ҳукмфармо мегардад. То он вақте ки онҳо хатои худро фаҳмида, аз куфрони неъмат боз гашта, шукргузориҳои Холиқи худро накунанд, аз он бало халос намешаванд. Бинобар ин, ба ҳама лозим аст, ки шукри Худоро бикунанд ва аз маъсият (гуноҳ) даст бикашанд ва тоату ибодати Худои ягоноро бо ҷону дил ба ҷо оваранд.

Поёни сураи **"Қурайш"**. Ва лиллоҳил ҳамд.

107-уми сураи Қуръон буда, дар Маккаи мукаррама назил шуда, аз 7 оят иборат аст.

Ин сураи муборака аз аҳволи вазнине, ки инсонҳои бадкор дар охират рӯбаъ мешаванд хабар медиҳад. Зеро онҳо ба гурӯҳҳои зерин дохиланд:

- а) Инсонҳое, ки неъматҳои Парвардигорро нодида мегиранд;
- б) Инсонҳое, ки қиёмат, ҳисобу китоб, Ҷаннату Дӯзах ва дигар хабарҳоро дар бораи охират дурӯғ ва иҷронашаванда мешуморанд;
- в) Инсонҳое, ки на худашон ба мискинҳо (камбағалон) ва муҳтоҷон ёрӣ ва таъом медиҳанд ва на дигаронро ба ин амалҳо тарғиб мекунанд;
- г) Инсонҳое, ки یتимонро кӯмак намеkunанд, бо суханҳои сахту дурушт онҳоро хор медоранд;
- д) Инсонҳое, ки мунофиқанд, намозҳои худро дар вақташ нахонда сустӣ мекунанд, агар хонанд на барои ризои Аллоҳ, балки бо риё ба хотири дидан ё гуфтани мардум мехонанд. Дар танҳои намоз ҳатто ба хотираншон намерасад;
- е) Инсонҳое, ки моъун (асбоб)-и оддии рӯзгорро ба ҳамсоиягон барои истифодаи муваққатӣ намедиҳанд. Ин буд муқаддимаи мухтасари сураи муборакаи "Моъун".